

Demers de cercetare: „Tehnologii moderne în organizarea procesului educațional de calitate prin implicarea elevilor în proiectarea și desfășurarea activităților”

Actualitatea temei de investigație constă în faptul că societatea democratică pe care tindem s-o construim are nevoie de oameni care să dispună de anumite *abilități și competențe integratoare*. Aceasta este esența reformei educaționale proiectată să răspundă în mod adecvat la schimbările și provocările fără precedent pe care le rezervă secolul al XXI-lea.

Pentru eficientizarea procesului educațional în școală este binevenită implicarea nemijlocită a *elevilor – subiecți ai învățării* - în actul educațional. Cu acest scop elevii pot participa nu doar la procesul de învățare, dar și la cel de proiectare a activităților și de predare, realizând una din cele **8 competențe** incluse în standardul european – „A învăța să înveți”. Conform studiilor lui Maslow, alături de însușirea de cunoștințe și dezvoltarea unor capacități foarte importantă este implicarea celui care învață în procesul de transmitere a experienței altor persoane, fiind în calitate de experți. Aceasta contribuie eficient la realizarea obiectivelor proiectate în proporție de 80 %. De exemplu, în procesul de predare-învățare a obiectului „Istoria”, „Noi și legea”, „Educația civică” și altor discipline, elevii sunt implicați activ în demersul de formare, accent punându-se pe interactivitate și dezvoltarea capacităților de proiectare și desfășurare a activităților educaționale.

Bazele teoretice ale cercetării le constituie:

În literatura de specialitate acest subiect este cercetat pe larg în lucrările psihopedagogice – V. Gh. Cojocaru, *Schimbarea în educație și Schimbarea managerială, Managementul educațional*; T.Callo, *Educația comunicării verbale*; Bontaș I., *Pedagogie*; Neacșu I., Stoica A., *Evaluarea rezultatelor școlare, Ghid de evaluare și examinare*; Nicola I., *Tratat de pedagogie*; Popescu V. *Succesul și insuccesul școlar – precizări terminologice, forme de manifestare, cauze*; Crișan A., Guțu V., *Curriculum de bază. Documente reglatoare*; *Proiectarea Curriculum-ului de bază. Ghid metodologic*, Chiș V., *Pedagogia contemporană, pedagogia pentru competențe*, Cluj, 2005 etc.

Obiectul investigației îl constituie dirijarea procesului de formare a competențelor la elevi, pornind de la cerințele elevilor și ale societății, prin implicarea lor nemijlocită în actul de proiectare și predare.

Scopul cercetării constă în organizarea procesului de formare a competențelor în învățământul preuniversitar, luând în considerație în primul rând nevoile elevilor.

Obiectivele cercetării:

- *cercetarea literaturii psihopedagogice și metodice cu referire la formarea competențelor la elevi prin implicarea lor în actul de formare;*
- *determinarea specificului de dirijare și organizare a procesului de formare a competențelor la elevi în instituția de învățământ preuniversitar;*
- *organizarea activităților de identificare a unui subiect, în care adolescenții sunt interesați, pentru a cerceta și proiecta o activitate prin comunicare și colaborare eficientă;*
- *proiectarea unui scenariu didactic și implementarea lui în clasa de elevi sau alte grupuri de interese;*
- *analiza nivelului de implicare al său și al colegilor și propuneri de îmbunătățire pentru viitor.*

Ipoteza: investigația problemei identificate, observațiile asupra procesului de formare și dezvoltare a personalității copiilor și al demersului didactic, ne-au făcut să presupunem că formarea competențelor la elevi, reprezintă un factor eficient de dezvoltare și integrare a personalității elevului, când:

- *se vor aplica în mod integral diverse forme și metode de predare-învățare-evaluare pentru activizarea potențialului creativ al elevilor;*
- *se va realiza un parteneriat real în dirijarea, organizarea și implementarea eficientă a obiectivelor curriculare în diverse activități organizate în colaborare între elevi și profesori;*
- *se va ține cont de condițiile concrete și multiplele inteligențe ale elevilor.*

Metode de cercetare aplicate în lucrare:

- *cercetarea literaturii psihopedagogice și metodice;*
- *observația sistematică a activității elevilor și demersurilor cadrelor didactice;*
- *chestionarea, testarea și organizarea procesului de predare a activităților de însăși elevii;*
- *analiza cantitativă și calitativă a realizării obiectivelor preconizate.*

Inovația științifică constă în completarea informației științifice prin constatări, referitoare la impactul implementării curriculum-ului în formarea competențelor integratoare la elevi, prin conturarea modalităților de stimulare a potențialului creativ al elevilor încadrați în diverse activități

Desfășurarea proiectului de cercetare: Elevilor li s-a propus, în perechi sau în grupuri mici, să identifice un subiect de interes general, să schițeze o activitate, care poate fi desfășurată de ei cu colegii, luând în considerație un algoritm prestabilit:

- **începutul activității**, folosind diverse tehnici de evocare/activizare a potențialului colegilor (de exemplu brainstormingul, jocuri de rol, discuția dirijată, gândește – perechi - prezintă, controversele academice, simularea, explicația, demonstrația etc.);

- **mersul activității**, implicând colegii prin strategii interactive pentru a obține experiență de învățare (de exemplu: studiu de caz, lucru în grup, lectură ghidată, proiecte, mozaic, învățarea reciprocă, dezbateră etc.);

- **sfârșitul activității**, folosind tehnici de concluzionare și reflecție asupra demersurilor desfășurate, asupra necesității schimbării în societate în politici de gen și a implicării active în proiecte în comunitatea sa (de exemplu: scrierea liberă, adoptă o poziție, interviul, mini-eseul, fișa observatorului, PRES, povăța, testamentul, gândirea retrospectivă, portofoliul etc.).

Importanța practică a cercetării: Cercetarea dată constituie un instrument de lucru cu valoare practică oferit tuturor celor implicați în procesul educațional și, în special elevilor, cadrelor didactice, părinților, factorilor de decizie. Cercetările efectuate au demonstrat că procesul de formare a competențelor propuse trezesc elevilor un interes deosebit către actul de învățare, motivația cadrelor didactice și părinților.

Analizând procesul de formare a competențelor la elevi am constatat că aceasta ține de realizarea obiectivelor curriculare și de necesitățile de integrare în viața cotidiană. Unele activități proiectate de elevi, în colaborare cu profesorul, pot fi desfășurate în timpul lecțiilor de sinteză și generalizare, a orelor de dirigenție, în cadrul ședințelor cu părinții sau altor activități extracurriculare și extrașcolare.

Etapale cercetării și implementării demersului.

I. 2007 -2008 - prima etapă a cercetării a cuprins studierea literaturii de specialitate, privind organizarea procesului de formare a competențelor integratoare la elevi.

II. 2008-2009 - a doua etapă include elaborarea unor elemente tehnologice de implicare a elevilor în actul de învățare, vizând problema investigată.

III. 2009-2011 - la a treia etapă se propune sistematizarea rezultatelor experimentelor și a reflecțiilor elevilor. Materialele cercetate vor fi discutate și aprobate la ședințele cadrelor și la Consiliul profesoral.

10 PAȘI REALIZAȚI ÎN PROCESUL DE FORMARE A COMPETENȚELOR INTEGRATOARE

1. Studii și cercetări individuale a problemei formării competențelor la nivel local, național, internațional;
2. Organizarea de seminare de formare profesională cu cadrele didactice din liceu pregătind formatori locali;
3. Participarea și organizarea de mese rotunde și conferințe liceale, municipale, republicane, internaționale;
4. Organizarea unor dezbateri la nivel inter și extradisciplinar în cadrul ședințelor cadrelor, consiliilor profesionale, consiliilor metodice, consiliilor administrative, ședințe cu părinții;
5. Desfășurarea de activități curriculare și extracurriculare: prezentarea de ore demonstrative, studierea experienței avansate a profesorilor, expunerea în cadrul cursurilor de formare continuă, massmedia, întruniri metodice municipale, forumuri civice etc.;
6. Organizarea unor activități extracurriculare; cercuri și cluburi pe interese, acțiuni de binefacere, concursuri școlare, inițierea de către elevi a unor proiecte în comunitate;
7. Liceul – școală pilot a experienței avansate pentru cadrele manageriale și didactice din republică (Universitatea Pedagogică de Stat “I. Creangă”, IȘE, practica studenților, școala de vară, elaborarea noilor tehnologii educaționale și publicarea materialelor în reviste etc.);
8. Organizarea unui schimb de experiență cu alte instituții din republică: Liceul “Hypereion”, liceul “S. Haret”, liceul “Al. I. Cuza”, liceul “M. Spataru”, liceul “Iu. Hasdeu”, liceul „I.Creangă”, Liceul „M. Eliade”, Liceul „Gh. Asachi” și altele;
9. Participarea cadrelor didactice, manageriale și a elevilor în diverse activități științifico-practice și de creație în municipii, republică și internaționale;
10. Implicarea activă în viața comunității: munca de voluntariat în diverse proiecte, organizarea de activități sociale, activitatea autoconducerii școlare, organizarea de festivități artistice etc.